

مرکز پژوهش های اتاق ایران

بسته پیشنهادی اتاق ایران

احکام مشخص و رافع چالش ها و موانع جهش تولید

دی ماه ۱۳۹۹

شناسنامه گزارش:

مركز پژوهش های اتاق ایران

عنوان گزارش:

بسته پیشنهادی اتاق ایران احکام مشخص و رافع چالش ها و موانع جهش تولید

مدیریت پژوهش های اقتصادی

تهیه کنندگان: الهه سلطانی نژاد، فرزانه صمدیان

باهمکاری: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، کمیسیون های تخصصی، اتاق های استانی و تشکل های عضو اتاق ایران

ناظران علمی: دکتر محمد قاسمی، شیما حاجی نوروزی

تاریخ انتشار: دی ماه ۱۳۹۹

طبقه بندی موضوعی: اقتصاد ایران

واژه های کلیدی: جهش تولید، چالش های تولید، کسب و کارها، شیوع ویروس کرونا

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، پلاک ۱۷۵

فهرست مطالب

۴	مقدمه
۶	الف. احکام مشخص و رافع چالش‌های بخش تولید
۶	۱. بهبود محیط کسب و کار
۶	❖ ثبات بخشی به اقتصاد و ارتقای سطح اعتماد فعالان بخش خصوصی
۷	❖ تضمین حقوق مالکیت و تسهیل قراردادها
۸	❖ مبارزه با فساد و رانتجویی
۹	❖ بهبود محیط مقرراتی کشور
۹	۲. جذابیت بخشی به تولید در مقایسه با بازارهای رقیب
۹	❖ تأمین مالی
۱۲	❖ مالیات
۱۳	❖ تأمین اجتماعی
۱۵	❖ ارزی
۱۷	❖ تجارت خارجی
۱۸	۳. توسعه مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد
۱۹	ب. احکام مشخص جهت صیانت از کسب و کارها در شرایط کرونا
۱۹	❖ تسهیلات در زمینه پرداخت مالیات
۲۰	❖ اقداماتی در خصوص حق بیمه تأمین اجتماعی کارفرمایان
۲۰	❖ بهبود تأمین مالی و سرمایه در گردش کسب و کارها
۲۱	❖ اقداماتی در خصوص کاهش اجاره‌بها و هزینه‌ها و عوارض سربار کسب و کارها
۲۱	❖ حمایت‌های حقوقی و تسهیل قراردادها

مقدمه

نامگذاری سال ۱۳۹۹ با عنوان "جهش تولید" از سوی مقام معظم رهبری که در واقع استمرار راهبرد "رونق تولید" سال گذشته می‌باشد، گواهی بر اهمیت توجه به ظرفیت‌ها و توان تولید داخل برای فائق آمدن بر شرایط دشوار کنونی است. این در حالی است که اقتصاد کشور در دو سال اخیر هم در سطح داخلی با انواع چالش‌ها و نااطمینانی‌ها مواجه بوده و هم به واسطه شرایط تحریمی، در فضای بین‌الملل با محدودیت‌های متعددی روبه‌رو است؛ به نحوی که برآیند چالش‌های بیرونی و درونی، در حال حاضر به گسترش نااطمینانی و تنزل امنیت سرمایه‌گذاری منجر شده است که اصلی‌ترین مانع بر سر راه سرمایه‌گذار بخش خصوصی به منظور اقدام به سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود.

در واقع، طی سنوات گذشته به‌ویژه طی دو سال اخیر، محیط نهادی پیرامون فعالان اقتصادی بیش از گذشته متغیر، بی‌ثبات و نامساعد شده و اقتصاد کشور انواع شوک‌های قیمتی و ارزی را تجربه کرده است. مجموع موارد مورد اشاره، تضعیف امنیت سرمایه‌گذاری را به همراه داشته و آینده سرمایه‌گذاری را با ابهام و عدم اطمینان همراه ساخته است. در این شرایط، سرمایه‌گذاری توجیه اقتصادی نداشته و سرمایه‌ها به سمت بخش‌هایی که منافع کوتاه‌مدت صاحبان سرمایه را تأمین می‌نماید، حرکت کرده است. از سوی دیگر، باید در نظر داشت که نظام پاداش‌دهی و قاعده‌گذاری در کشور ضد تولید و به نفع فعالیت‌های سوداگرانه است که این امر نیز کاهش انگیزه تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های مولد را در پی داشته و نهایتاً حضور کمرنگ بخش خصوصی واقعی در اقتصاد کشور را رقم زده است.

از طرف دیگر، تجربه شرایط تحریمی کشور طی سنوات اخیر گویای آن است که تحریم‌های تحمیلی به کشور هدفمندتر از گذشته گردیده و تضعیف توان تاب‌آوری اقتصاد کشور را نشانه گرفته‌اند و از این ناحیه نیز بخش مولد اقتصاد در تنگنا قرار گرفته؛ به نحوی که محدودیت‌های ناشی از تأمین مواد اولیه و ماشین‌الات و تجهیزات وارداتی مورد نیاز فرآیند تولید، در کنار آشفتگی‌های ارزی رخ داده در اقتصاد، بخشی از واحدهای تولیدی را زمین‌گیر و به تعطیلی کشانده، برخی دیگر را به ادامه فعالیت در زیر ظرفیت بهینه وادار ساخته است و بیم آن می‌رود که با ادامه این شرایط، واحدهای بیشتری به ورطه تعطیلی گرفتار شوند. رشد اقتصادی منفی ۶٫۵ درصدی در سال ۱۳۹۸ و منفی ۵٫۴ درصدی در سال ۱۳۹۷ و رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص منفی ۵٫۹ درصدی در

سال ۱۳۹۸ و منفی ۱۲,۳ درصدی در سال ۱۳۹۷ به این معناست که در فضای پر التهاب کشور انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری وجود ندارد و تولید و فعالیت‌های مولد اقتصادی در اولویت نیستند.

از زاویه‌ای دیگر، مواجهه کشور با شوک پیش‌بینی نشده ویروس کرونا از اسفند ماه ۱۳۹۸ و تداوم شیوع آن تاکنون، در اثر اعمال برخی محدودیت‌ها و سیاست‌ها از سوی دولت برای مقابله و کنترل شیوع این همگیری، شرایط را برای فعالان اقتصادی و بخش تولید که پیش از این نیز از شرایط تحریمی اقتصاد کشور، نوسانات گسترده نرخ ارز، سیر صعودی افزایش قیمت‌ها و سایر مشکلات موجود صدمه دیده‌اند، دشوارتر کرده است.

از همین رو به منظور برون رفت از شرایط فعلی کشور و ترغیب فعالان اقتصادی به سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد و تولیدی، ضروریست که سیاستگذاران توجه ویژه‌ای به تولید و تولیدمحوری داشته باشند و عمده سیاست‌ها و برنامه‌های کشور با تمرکز بر تقویت بنیه تولیدی و افزایش سهم بخش خصوصی واقعی در عرصه فعالیت‌های اقتصادی تهیه و تنظیم شود. بر این اساس، اتاق ایران به‌عنوان نماینده بخش خصوصی و مشاور قوای سه‌گانه، مجموعه‌ای از راهکارهای عملیاتی را به‌منظور صیانت از کسب و کارها و جهش آفرینی در تولید احصا کرده و در قالب احکام مشخص و عملیاتی در دو محور "احکام مشخص و رافع چالش‌های بخش تولید" و "احکام مشخص جهت صیانت از کسب و کارها در شرایط کرونا" به شرح ذیل به مراجع تصمیم‌گیری پیشنهاد می‌کند. امید می‌رود این گزارش گامی هر چند کوچک اما مؤثر در راستای تحقق شعار سال مبنی بر "ایجاد جهش در تولید" و "کاهش تبعات اقتصادی تداوم بیماری کرونا بر کسب و کارها" باشد.

الف. احکام مشخص و رافع چالش‌های بخش تولید

۱. بهبود محیط کسب و کار

❖ ثبات بخشی به اقتصاد و ارتقای سطح اعتماد فعالان بخش خصوصی

- در هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها، آئین‌نامه‌ها و رویه‌های اجرایی و در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار، مطابق با مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، نظرات بخش خصوصی و تشکل‌های مربوطه در زمان مناسب اخذ و در تصمیمات ترتیب اثر داده شود.
- مطابق با ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، به منظور شفاف‌سازی سیاست‌ها و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری، هرگونه تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی در زمان مقتضی قبل از اجراء، از طریق رسانه‌های گروهی به اطلاع عموم مردم رسانده شود.
- مطابق با ماده (۴) قانون مدنی کشور، از عطف به ماسبق شدن کلیه بخشنامه‌های صادره بانک مرکزی، وزارتخانه‌ها، سازمان تامین اجتماعی و اداره امور مالیات ممانعت به عمل آید.
- مطابق با ماده (۷) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، کمیته ساماندهی مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی تشکیل شود و وزارت صمت با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذیربط و اتاق‌ها و با نظارت و تایید کمیته مذکور، "سامانه اطلاعاتی موردنیاز جهت هرگونه بازدید و مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی" را طراحی و پیاده‌سازی کند.
- ضمانت اجرای مصوبات شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی افزایش یابد و به منظور جلوگیری از اتخاذ تصمیمات متناقض و ناهماهنگ، بین نهادهای موازی با شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی هماهنگی برقرار شود.
- سازوکاری جهت ممانعت قانونی از وارد ساختن شوک به قیمت‌های کلیدی حامل‌های انرژی و ارز و جلوگیری از اجرای سیاست‌های تورم‌زا در یک افق زمانی مشخص، طراحی و اجرا گردد.
- استقلال بانک مرکزی در سیاست‌گذاری‌ها افزایش یابد، به نحوی که بانک مرکزی سیاست‌های پولی، ارزی و اعتباری را فارغ از هرگونه فشار بیرونی و براساس مصالح اقتصادی تنظیم و اجرا نماید و نسبت به نتایج آنها پاسخگو باشد.

- قوانین و مقررات، مجوزها، رویه‌ها و فرآیندهای غیرضرور حذف شوند و همچنین زمان، اسناد و هزینه‌های مربوط به صدور مجوزها، گواهی‌ها و تادیه‌ها کاهش یابد.
- پیگیری رویکرد انضباط مالی در بودجه به عنوان مهمترین سند مالی دولت به طرق زیر الزامی گردد:
 - ✓ تدوین سند بودجه براساس منابع قابل تحقق الزام آور شود، ساختار هزینه‌ای دولت مورد بازبینی قرار گیرد و از تخصیص بودجه به امور غیرضروری ممانعت به عمل آید.
 - ✓ سازوکاری برای تخصیص بودجه به دستگاه‌ها براساس ارزیابی عملکرد دستگاه‌ها، میزان درآمد زایی و اثرگذاری آنها بر اقتصاد کشور طراحی و اجرا شود.
 - ✓ ساختار شرکت‌های دولتی مورد بازنگری قرار گیرد و کارآمدسازی شرکت‌های دولتی از طریق پیگیری رویکرد شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران، تجدید ارزیابی دارایی‌های این شرکت‌ها، ایجاد شفافیت در عملکرد مالی و تسریع در انحلال و تسویه شرکت‌هایی که طی چند دوره مالی بی‌درپی زیان ده بوده‌اند، در دستور کار قرار گیرد.

❖ تضمین حقوق مالکیت و تسهیل قراردادها

- اجرای قراردادها به شیوه‌ای بی طرفانه و منصفانه توسط قوه قضائیه تضمین شود.
- استقلال و کارآمدی نظام قضایی کشور در راستای حمایت از حقوق مالکیت تقویت گردد.
- رویه‌ها و فرآیندهای رسیدگی و دادرسی در نهادهای قضایی و شبه قضایی تسهیل و اصلاح گردد و زمان مورد نیاز برای پیگیری مفاد قراردادها کاهش یابد.
- قوه قضائیه بر حسن اجرای قوانین نظارت حداکثری اعمال کند و با رشوه بگیران و متخلفین برخورد جدی نماید.
- از ظرفیت‌های تخصصی دادگاه‌های تجاری به منظور ضابطه‌مند شدن رسیدگی به شکایت فعالان اقتصادی استفاده به عمل آید. در این خصوص حضور نمایندگان اتاق‌های ایران، اصناف، تعاون در جلسات کارشناسی با حق رأی برابر در راستای کاهش زمان مورد نیاز برای پیگیری مفاد قراردادها و کاستن از هزینه‌های مالی در طی فرآیند پیگیری احقاق حق دادرسی ضروری است.

- مطابق با ماده (۲۹) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در تنظیم و تصویب قانون آیین دادرسی تجاری با اخذ نظر از اتاق‌های ایران، اصناف، تعاون، تسریع شود.
- دسترسی همگان به ابزارهای قانونی برای حل و فصل دعاوی فراهم گردد و از هزینه‌های مالی مرتبط با فرآیند پیگیری احقاق دادرسی کاسته شود.
- قوانین حمایت از حقوق مالکیت معنوی متناسب با شرایط اقتصادی کشور به روزرسانی شوند و از ضمانت اجرایی بالایی برخوردار گردند.

❖ مبارزه با فساد و رانت جویی

- برنامه ملی و جامع مبارزه با فساد بر محور پیشگیری و ایجاد شفافیت در حوزه تقنین، اجرا و قضا، تدوین و اجرا گردد.
- هزینه فرصت ارتکاب فساد با ایجاد چتر نظارتی کارآمد، شناسایی و شفاف‌سازی کانون‌های اصلی ارتکاب فساد و برخورد قاطع با اختلاس گران و سوءاستفاده کنندگان، افزایش یابد.
- سازوکار نظارتی شفاف و کارآمدی بر گلوگاه‌های توزیع رانت و فساد که عمده آنها شامل تخصیص دلارهای نفتی، تخصیص اعتبارات بانکی، مناقصات دولتی و شیوه قاعده‌گذاری تجاری کشور می‌باشد، طراحی و پیاده‌سازی گردد.
- بسترهای توسعه دولت الکترونیک به منظور کاستن از بوروکراسی‌های اداری زائد و مشوق پرداخت رشوه در سطح کشور فراهم گردد.
- قانون حمایت از افشاگران به منظور فراهم شدن زمینه افشای فسادها و رشوه‌گیری‌ها در دستگاه‌های دولتی توسط مردم، تدوین شود و برای اجرایی شدن آن سامانه افشای فساد و رشوه طراحی و پیاده‌سازی گردد.
- عملکرد بازارچه‌های مرزی و مبادی ورود کالا به منظور جلوگیری از قاچاق کالا به طور جدی توسط گمرک کنترل شود.
- مقررات حاکم بر صادرات و واردات، مجوزها، رویه‌ها، فرآیندها و هزینه‌های مربوطه به نحوی اصلاح گردد که زمینه بروز قاچاق از بین برود.

- دستورالعمل ماده (۴۵) آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در راستای ایجاد سامانه تعیین ماهیت فرآورده‌های نفتی صادراتی و نتیجتاً هوشمندسازی و سامانه‌محوری فرآیند های تجاری اصلاح گردد.

❖ بهبود محیط مقرراتی کشور

- سیاست اصلاح محیط مقرراتی کشور در قالب اصلاح و یا حذف کلیه بخشنامه‌ها، آئین‌نامه‌ها، مقررات و قوانین زائد و مخل کسب و کارها در دو بُعد کمیت و کیفیت با هماهنگی و همکاری قوای سه گانه و بهره‌مندی از ظرفیت‌های قانونی و کارشناسی هیئت مقررات‌زدایی اجرایی شود.
- از تصویب قوانین جدید ممانعت به عمل آید و نظارت کارآمد بر حسن اجرای صحیح قوانین و مقررات موجود اعمال شود.
- فرآیندهای اخذ انواع استعلام و صدور مجوز فعالیت در بازار رسمی از طریق راه‌اندازی و گسترش پنجره واحد فیزیکی صدور مجوز در تمامی استان‌های کشور، تسهیل گردد.

۲. جذابیت بخشی به تولید در مقایسه با بازارهای رقیب

❖ تأمین مالی

- توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها به شرح ذیل افزایش یابد:
 - ✓ مطابق با بند (پ) ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه، سهم بخش صنعت و معدن از تسهیلات پرداختی سالانه، به ۴۰ درصد افزایش یابد.
 - ✓ مطابق با ماده (۱۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر، فروش دارایی‌های مازاد بانک‌ها تسریع شود و از ورود بانک‌ها به فعالیت‌های بنگاه‌داری ممانعت به عمل آید.
 - ✓ نسبت کفایت سرمایه بانک‌ها تا سقف ۱۲ درصد (طبق بال ۳) با سازوکار سلب حق تقدم و فروش سهام به قیمت بازار (صرف سهام) طبق ماده (۱۶۰) اصلاحیه قانون تجارت، افزایش یابد.
 - ✓ مطابق با نظام‌نامه صندوق توسعه ملی، منابع صندوق صرفاً به متقاضیان بخش خصوصی پرداخت شود و ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی تسهیل شود.

- ✓ برنامه زمانی مشخصی به منظور بازپرداخت بدهی‌های بخش دولتی به سیستم بانکی در نظر گرفته شود، تا از این گذر توان تسهیلات دهی بانک‌ها افزایش یابد.
- ✓ سازوکار نظارتی کارآمد بر نحوه توزیع و تخصیص تسهیلات بانکی طراحی و اجرا گردد تا از این گذر از انحراف منابع به بخش‌های غیرتولیدی ممانعت به عمل آید.
- ✓ بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های بانک مرکزی در خصوص نحوه اعطای وام و نحوه تعیین سود تسهیلات الزام آور شوند.

- سرمایه در گردش واحدهای تولیدی در شرایط فعلی به شرح ذیل بهبود یابد:

- ✓ فرمول محاسبه تسهیلات سرمایه در گردش واحدهای تولیدی براساس نسبت ۱۲۰ درصد میزان فروش اصلاح گردد و دوره بازپرداخت تسهیلات سرمایه در گردش از یک سال به دو سال افزایش یابد.
- ✓ مطابق با ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر، حساب ویژه تولید برای تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی راه‌اندازی گردد و به منظور بهینه‌سازی اعطای تسهیلات به بنگاه‌ها، دستورالعمل ماده مذکور اصلاح شود.
- ✓ مطابق با ماده (۸) قانون هدفمندی یارانه‌ها، سهم ۳۰ درصدی بخش تولید از منابع حاصل از اصلاح قیمت حامل‌های انرژی به این بخش پرداخت شود.
- در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، بند (ح) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ (درخصوص تسویه بدهکاران ارزی موضوع جز (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸) مجدد احیا شود و اعتبار مالی لازم برای اجرایی شدن این بند در نظر گرفته شود (شایان ذکر است که این بند در قانون بودجه ۱۳۹۶ به علت عدم تخصیص اعتبار تاکنون اجرایی نشده است)^۱.
- امکان گشایش اعتبار اسنادی نزد بانک‌ها توسط خریداران و کارفرمایان به منظور جلوگیری از تاخیر و دیرکردهای کارفرمایان و خریداران به تولیدکنندگان فراهم شود.

^۱ بند (ح) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۶: تسهیلات‌گیرندگان ارزی از محل جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور در بازپرداخت بدهی خود مشمول حکم ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ می‌باشند.

- در راستای بهره‌مندی از ظرفیت‌های بازار سرمایه و تسهیل تامین مالی بخش خصوصی، مجموعه

اقدامات زیر در دستور کار قرار گیرد:

- ✓ امکان افزایش عرضه اولیه سهام برای شرکت‌های جدید، از طریق تسهیل شرایط پذیرش شرکت‌ها در بازار سهام توسط سازمان بورس فراهم گردد.
- ✓ امکان افزایش سهام شناور شرکت‌ها از طریق افزایش سرمایه با سلب حق تقدم فراهم شود.
- ✓ انتشار اوراق بدهی شرکتی از طریق حذف شرط ضمانت و وثیقه و جایگزینی آن با رتبه‌سنجی، تسهیل شود.
- ✓ هزینه‌های انتشار اوراق (بالغ بر ۶ درصد) در بازار بدهی ناشی از انحصار نسبی شرکت‌های تأمین سرمایه و نیز الزام سازمان بورس به وجود ارکان متعدد از جمله ضامن، کاهش یابد.
- ✓ معافیت مالیاتی در خصوص نقل و انتقال دارایی برای تشکیل صندوق پروژه و یا شرکت‌های سهامی عام پروژه اعمال گردد.
- ✓ امکان انتشار اوراق بدهی قابل تبدیل به سهام با نرخ‌های پائین با هدف کاهش هزینه‌های مالی فراهم گردد.
- ✓ از ظرفیت‌های بورس کالا در جهت تامین مالی و نقدینگی بنگاه‌های تولیدی استفاده شود.
- ✓ ریسک سرمایه‌گذاری سهامداران در بازار بورس از طریق معرفی ابزارهای بیشتر (از قبیل قراردادهای آتی، اختیار خرید و فروش و ...) پوشش داده شود.
- ✓ امکان انتشار سقف معینی از سهام توسط شرکت‌های کوچک و متوسط تحت عنوان افزایش سرمایه در بازار بورس، بدون نیاز به مجوز نهاد ناظر فراهم گردد.
- ✓ با توجه به نیاز بازار به تسریع مجوزهای افزایش سرمایه، میزان بوروکراسی موجود در بازار سهام کاهش یابد.

❖ مالیات

- نظام مالیاتی با اولویت محورهای زیر مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرد:
 - ✓ سیستم جامع مالیاتی از طریق وضع مالیات بر عایدی سرمایه (معاملات مسکن، خودروی لوکس، ارز، سکه و طلا، سپرده‌های بانکی و اوراق بهادار) و ایجاد محدودیت‌های کمی برای شروع سفته-بازی در بازارهای دارایی، طراحی و اجرا گردد.
 - ✓ فرآیندهای مربوط به حسابرسی مالیاتی دفاتر واحدهای اقتصادی، به منظور قطع ارتباط مستقیم مودیان و میزان مالیاتی و کاهش فساد، الکترونیکی شود.
 - ✓ رویه‌ای واحد در اخذ مالیات از بنگاه‌های خصوصی، شبه‌دولتی و نهادهای عمومی، تعریف و اتخاذ گردد.
 - ✓ قوانین و مقررات مالیاتی مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرند و به منظور درک بهتر توسط مودیان مالیاتی، ساده و قابل فهم شوند.
 - ✓ سازوکار قانونی متفاوتی برای حمایت مالیاتی از بنگاه‌های کوچک و متوسط، طراحی و اجرا گردد.
- به منظور گسترش پوشش مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی، اقدامات زیر در دستور کار قرار گیرند:
 - ✓ نهادهای عمومی غیردولتی به پرداخت مالیات متناسب با سهم خویش در اقتصاد ملزم شوند.
 - ✓ مالیات از درآمدهای پنهان و کسب و کارها از طریق اجبار کلیه اصناف به نصب صندوق مکانیزه فروش و کارتخوان، اخذ شود و معافیت‌ها و تخفیف‌های مالیاتی اصناف به استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش مشروط گردد. قانون مالیات بر ارزش افزوده و فرآیندهای اجرایی آن براساس محورهای ذیل اصلاح گردد:
 - ✓ در فرآیند اخذ مالیات بر ارزش افزوده، ممیزمحوری حذف گردد و از اعمال شیوه خودسرانه علی‌الراس در رسیدگی و تشخیص مالیات بر ارزش افزوده، ممانعت به عمل آید.
 - ✓ از تعدد آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مرتبط با مالیات بر ارزش افزوده جلوگیری شود.
 - ✓ ضعف‌ها و کاستی‌های مرتبط با زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری لازم برای اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده، اصلاح و رفع گردد.

- فرآیند استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان، در راستای جلوگیری از بلوکه شدن نقدینگی تولیدکنندگان تسریع شود.
- تناقض میان ماده (۳۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و بند (ک) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۹، در خصوص مشروط شدن استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات به رفع تعهد ارزی صادرکنندگان، در قوانین بودجه آتی رفع گردد.
- تبصره (۲) ماده (۱۷) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاح گردد و معافیت مالیاتی برای خرید ماشین‌آلات خطوط تولید آن دسته از کالاهایی که معاف از مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند، در نظر گرفته شود.
- رویه‌های اجرایی ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم اصلاح شود و سامانه جامع اطلاعات مالیاتی به طور کامل اجرا و پیاده‌سازی گردد.
- مطابق با جز (۱) بند (ک) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۹ و بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، معافیت مالیاتی بر سود تفاوت نرخ ارز ناشی از تسعیر ارز حاصل از صادرات، برای آن دسته از صادرکنندگانی که رفع تعهد ارزی خود را انجام داده‌اند، اعمال شود.
- آیین‌نامه یکسان‌سازی و برقراری وحدت رویه در فرآیندهای ممیزی، به‌منظور رسیدگی به تراکنش‌های بانکی مشکوک در سطح کشور و مبارزه با پولشویی، تدوین گردد.
- بنگاه‌های اقتصادی که در شرایط رکود اقتصادی، اقدام به سرمایه‌گذاری نموده‌اند، مشمول مشوق‌هایی نظیر اعطای معافیت‌های مالیاتی شوند.

❖ تامین اجتماعی

- شورای عالی تامین اجتماعی از طریق مستثنی نمودن سازمان تامین اجتماعی از قانون "اصلاح ماده (۱۱۳) قانون خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تامین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌های درمانی مصوب ۱۳۸۸" احیا گردد و سازمان تامین اجتماعی براساس لایحه قانون اصلاح تشکیل سازمان تامین اجتماعی مصوب ۵۸/۰۴/۲۸ و اساس‌نامه مصوب ۵۸/۰۶/۱۰ اداره شود.
- بازپرداخت بدهی‌های دولت به سازمان تامین اجتماعی تسریع گردد.
- مطابق با ماده (۴۷) قانون تامین اجتماعی، سازمان تامین اجتماعی از ورود به حسابرسی دفاتر فعالان اقتصادی خودداری نماید و بازرسی صرفاً براساس فهرست حقوق و دستمزد صورت گیرد.

- تقسیط بدهی به سازمان تامین اجتماعی، با ایجاد رویه‌ای واحد در اخذ وثایق نظیر چک، سفته و غیره به جای ضمانت‌نامه بانکی انجام شود.
- وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی اشتباهات صورت گرفته توسط سازمان تامین اجتماعی بخصوص در محاسبه جرائم دیرکرد کارفرمایان را به منظور ممانعت از تحمیل هزینه‌های مضاعف بر تولیدکنندگان، عهده‌دار شود.
- ترکیب هیئت‌های بدوی و تجدیدنظر تشخیص مطالبات سازمان تامین اجتماعی اصلاح گردد، به نحوی که در ترکیب هیئت‌های مذکور توزان برقرار شود و یک عضو قاضی به ترکیب فعلی افزوده گردد. همچنین حضور نمایندگان از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در هیئت‌های مذکور الزام آور شود.
- ضرایب حق بیمه پیمانکاری با توجه به تنوع قراردادهای پیمانکاری اصلاح گردد، به گونه‌ای که برای رسته‌های مختلف، ضرایب متفاوتی تعریف شود.
- سازمان تامین اجتماعی در خصوص رفع مشکلات کارفرمایان در "انعقاد قرار جدید با کارگران با رعایت حداقل مزد تعیین شده در مصوبه شورای عالی کار و بدون افزایش دستمزد"، اقدامات زیر را در دستور کار قرار دهد:
 - ✓ دستورالعمل دستمزد مشمول کسر حق بیمه تأمین اجتماعی و نرم‌افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی، برای کارفرمایانی که با توافق کارگر افزایش مزد را در قرارداد جدید، اعمال نکرده‌اند، از طریق عدم محاسبه و وصول مابه‌التفاوت مبلغ افزایش سایر سطوح مزدی در لیست سال جدید، نسبت به بهمن ماه سال قبل، اصلاح شود.
 - ✓ نرم‌افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی، به منظور پذیرش خود اظهاری کارفرمایان در قراردادها (اعم از دائم، موقت، کتبی و شفاهی) اصلاح گردد و به کارفرمایان اجازه داده شود که حقوق و دستمزد کارگران را با رعایت حداقل دستمزد اعلام شده در مصوبه شورای عالی کار و همچنین سایر سطوح دستمزدی، مطابق توافق با کارگر در سامانه ثبت نمایند.
 - ✓ در صورتی که سازمان تامین اجتماعی براساس اسناد و مدارک و بازرسی‌های صورت گرفته، نسبت به کمتر بودن دستمزد مندرج در لیست از دستمزد واقعی اطمینان حاصل کرد، مابه‌التفاوت را به عنوان بدهی برآوردی مطالبه نماید تا در صورت اعتراض کارفرما، مراتب در هیئت‌های تشخیص

مطالبات مورد رسیدگی قرار گیرد. شایان ذکر است که اصلاح نرم‌افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی لازمه تحقق این امر است.

❖ ارزی

- فرآیندهای تخصیص ارز به واحدهای تولیدی به منظور واردات مواد اولیه، ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز در فرآیند تولید تسهیل شود.
- روش محاسبه قیمت پایه‌های صادراتی اصلاح گردد؛ به نحوی که براساس قیمت‌های جهانی و قیمت‌های بازارهای هدف صادراتی باشد. برای تحقق این مهم ضرورت دارد، برگزاری جلسات مداوم توسط وزارت امور اقتصاد و دارایی با حضور نمایندگان از اتاق ایران، گمرک، وزارت صمت و بانک مرکزی در دستور کار قرار گیرد.
- زمان بازگشت ارز صادراتی از ۴ ماه به حداقل ۶ ماه افزایش یابد (شایان ذکر است که برای فرش دستبافت به دلیل شرایط ناشی از صادرات این کالا، این زمان به ۱۲ ماه افزایش یابد و برای برخی از اقلامی که بر اساس تشخیص وزارت صمت و اتاق ایران امکان بازگشت ارز در مهلت ۶ ماه را ندارند، توسط وزارت مزبور نسبت به تعیین مهلت مناسب اقدام شود)
- استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگانی که رفع تعهد ارزی نموده‌اند، برای سال‌های ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ تسریع گردد. (سازمان امور مالیاتی برای آن دسته از صادرکنندگانی که بعد از تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۳۰ نسبت به برگشت ارز اقدام کرده‌اند، بر مبنای اطلاعات دریافتی از بانک مرکزی، نسبت به استرداد مالیات بر ارزش افزوده آنها اقدام کند).
- امکان گزارش‌گیری برخط وضعیت رفع تعهد ارزی از سوی صادرکنندگان در سامانه‌های گمرک و بانک مرکزی فراهم شود و همچنین امکان دسترسی برخط ادارات کل امور مالیاتی استان‌ها از وضعیت رفع تعهد ارزی صادرکنندگان به منظور استرداد به موقع مالیات بر ارزش افزوده با رعایت مفاد مربوطه در قانون رفع موانع تولید میسر گردد.
- با توجه به ظرفیت خالی صنایع کشور و فلسفه وجودی ورود موقت برای پردازش و توسعه صادرات و ایجاد اشتغال در کشور، شرایط ورود موقت مواد اولیه و نهاده‌ها و کالاهای واسطه‌ای مورد نیاز کشور

- بدون ذکر منشا ارز توسط بانک مرکزی و وزارت صمت، به رسمیت شناخته شود.
- اجرای تفاهم‌های ارزی حاصل شده در نشست هیات رئیسه اتاق ایران و فعالان بخش خصوصی با رئیس کل بانک مرکزی در شهریور ماه ۱۳۹۹، در خصوص "تعدیل ارزش پایه صادراتی براساس توافق اتاق ایران، گمرک و بانک مرکزی"، "در نظر گرفتن شرایط خاص برای صادرات به کشورهای منطقه مثل عراق، افغانستان، پاکستان و غیره که مبادله با آن‌ها با دلار نیست"، "در نظر گرفتن تمهیدات ویژه برای بازگشت ارز حاصل از صادرات بخش کشاورزی" و "تشکیل جلسات هفتگی با حضور نماینده‌های بخش‌های مختلف صادراتی با بانک مرکزی" تسریع گردد.
 - آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در راستای پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز تدوین شود.
 - کلیه صادرکنندگانی که در سال ۱۳۹۷ صادرات ریالی به کشورهای عراق، افغانستان و پاکستان داشته و تشریفات گمرکی را بجا آورده‌اند، با ارائه مدارک مثبت مبنی بر دریافت مبالغ ریالی و گزارش فصلی مطابق با ماده ۱۶۹ قانون مالیات، از برگشت ارز و رفع تعهدات ارزی معاف شوند. همچنین نحوه معامله (ریالی) با کشورهای همسایه (عراق، افغانستان و غیره) به رسمیت شناخته شود و فرصت مجدد برای ثبت تعهدات ریالی به عراق، افغانستان و پاکستان برای سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ طی یک مهلت چند ماهه امکان‌پذیر شود.
 - تعهد ارزی آن دسته از صادرکنندگانی که ظرف ۳ ماه بعد از صدور پروانه صادراتی ارز خود را برگردانند، بر مبنای ۷۰ درصد ارزش پایه صادراتی محاسبه شود و تعهد ارزی آن دسته از صادرکنندگانی که ظرف ۴ ماه بعد از صدور پروانه صادراتی ارز خود را برگردانند، بر مبنای ۸۰ درصد ارزش پایه صادراتی محاسبه گردد.
 - عضویت در تشکل‌های اقتصادی وابسته به اتاق ایران به‌عنوان مشوق جهت افزایش سقف صادرات و همچنین به منظور راستی‌آزمایی اهلیت صادرکنندگان و جلوگیری از فعالیت کارت‌های به اصطلاح یکبار مصرف برای مبادرت به امر صادرات الزامی شود.
 - مسائل پولی و بانکی از طریق ایجاد سامانه اطلاعات تسهیلات گیرندگان ارزی و ریالی در کل کشور (ثبت اطلاعات اعم از نام شرکت، مدیران، میزان تسهیلات، نوع وثایق و محل مصرف) شفاف گردد.

- نظارت مؤثر دولت بر بازار ارز و اولویت‌بندی تخصیص‌های ارزی به کالاهای اساسی و نهاده‌های تولیدی و جلوگیری از ورود کالاهای لوکس و غیرضروری صورت گیرد.
- در راستای تسریع بازگشت ارزهای صادراتی به چرخه اقتصادی کشور و نیز پوشش هزینه‌های واحدهای تولیدی صادراتی با توجه به تورم دو رقمی در کشور، ارزهای حاصل از صادرات غیرنفتی بنگاه‌های کوچک و متوسط با نرخ‌های ترجیحی توسط بانک مرکزی خریداری شود.

❖ تجارت خارجی

- سند مدیریت واردات کشور با همکاری اتاق‌های سه گانه در راستای ساماندهی واردات و حمایت از تولید داخلی، تنظیم گردد.
- واردات مواد اولیه، ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز بخش تولید، از طریق تسهیل فرآیند ثبت سفارش، کاهش حقوق ورودی و کاهش هزینه‌های حمل و نقل، تسهیل گردد.
- فرآیندهای مجوزدهی به اقلام صادراتی مازاد بر نیاز داخلی، جهت تأمین ارز مورد نیاز کشور تسهیل شود.
- نظام تعرفه‌ای حاکم بر اقتصاد کشور متناسب با حمایت از تولید داخلی اصلاح گردد.
- نواقص و کاستی‌های سامانه پنجره واحد تجارت در راستای الکترونیکی کردن کامل فرآیند تجارت خارجی و کاهش زمان انجام تشریفات گمرکی، اصلاح و رفع گردند.
- امکان حضور تجار بخش خصوصی به‌عنوان رایزن بازرگانی در خارج از کشور فراهم گردد.
- کانون‌های بازاریابی تخصصی در کشورهای هدف صادراتی در راستای توسعه صادرات بخش خصوصی، تاسیس گردد.
- تجهیزات و سامانه‌های گمرکی کشور تقویت شوند و مبادی ورودی و خروجی کشور به تجهیزات و ابزارهای کنترلی پیشرفته مجهز شوند.
- استانداردهای اجباری و تشویقی تعریف شده توسط سازمان ملی استاندارد در حوزه‌های صادرات و واردات با استانداردهای بین‌المللی تطبیق داده شوند.
- مشوق‌های صادراتی نظیر جوایز صادراتی، انتخاب به‌عنوان صادرکننده نمونه و مواردی از این قبیل برای صنایع بالادستی حذف شوند و منابع مذکور برای تشویق صنایع مکمل (صنایع کوچک و متوسط)

تخصیص داده شوند.

- مطابق با ماده (۱) قانون امور گمرکی و مواد (۳۰۷) تا (۳۰۹) قانون تجارت، امکان استفاده از بیمه‌نامه و سفته به جای تضامین صادرات در راستای ممانعت از کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی، سوق یافتن منابع از بخش‌های مولد به سیستم مالی کشور و بازگشت نقدینگی به چرخه تولید کشور فراهم گردد.
- پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه با کشورهای طرف تجاری توسعه یابند.

۳. توسعه مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد

- لایحه مشارکت عمومی - خصوصی در راستای تسهیل و ترغیب مشارکت بخش خصوصی در طرح‌های عمرانی هرچه سریع‌تر تصویب شود و از محدود شدن ظرفیت‌های قانونی این طرح در قالب یک تبصره در قوانین بودجه سنواتی و یک ماده در برنامه‌های توسعه ممانعت به عمل آید.
- سامانه بازار الکترونیکی طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری زیرساختی در راستای دسترسی آزاد عموم متقاضیان به اطلاعات تمامی طرح‌های مشارکتی به صورت برخط، راه‌اندازی گردد.
- امور تصدی‌گری به بخش خصوصی حائز اهلیت واگذار گردد و با بهره‌مندی از تجربه واگذاری‌های سنوات گذشته، سازوکاری در نظر گرفته شود که از توزیع رانت و فساد ممانعت به عمل آید و به دور از رویکرد درآمدزایی صرف واگذاری انجام شود.
- ماده (۱۹) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مبنی بر ایجاد "پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی و انتشار اطلاعات کلیه معاملات متوسط و بزرگ بخش عمومی شامل خرید، فروش و اجاره به تفکیک دستگاه و موضوع و همچنین به تفکیک شهرستان، استان و ملی" به طور کامل اجرایی شود.
- مطابق با ماده (۲۲) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، اشخاص حقیقی و حقوقی بخش‌های تعاونی و خصوصی در معاملات دستگاه‌هایی اجرایی در اولویت قرار گیرند.
- مطابق با ماده (۲۰) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، شمول قانون برگزاری مناقصات به همه دستگاه‌های اجرایی، نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌ها و موسسات وابسته تسری داده شود و شرایط یکسان در مناقصات برای بنگاه‌های دولتی و بخش خصوصی، در نظر گرفته شود.

- مطابق با ماده (۲۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، دلایل ترک تشریفات مناقصه در قراردادهای دولتی شفاف شود.
- مطابق با ماده (۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، هر امتیازی که برای بنگاه‌های دولتی لحاظ می‌شود، عینا و با اولویت برای بنگاه یا فعالیت اقتصادی مشابه در بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی در نظر گرفته شود.
- مطابق با ماده (۱۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، اصلاح و تجدید ساختار شرکت‌های مشمول واگذاری، قبل از اقدام به واگذاری انجام شود.

ب. احکام مشخص جهت صیانت از کسب و کارها در شرایط کرونا

❖ تسهیلات در زمینه پرداخت مالیات

- نرخ مالیات بر عملکرد اشخاص حقوقی به میزان ۱۰ درصد (از ۲۵ درصد به ۱۵ درصد) در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ کاهش یابد.
- مالیات بر عملکرد و بدهی‌های مالیاتی دوره‌های گذشته کسب و کارها طی سال ۱۳۹۹ امهال گردد و بازپرداخت مالیات متعلقه، به صورت اقساط مساوی بلندمدت از اردیبهشت ۱۴۰۰ به بعد و بدون اخذ جریمه دیرکرد، تقسیط شود.
- مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان حداکثر تا آذر ماه ۱۳۹۹ در صورت بازگشت حداقل ۵۰ درصد از ارز به چرخه اقتصاد کشور، استرداد گردد.
- وصول چک‌های سررسید شده طی سال ۱۳۹۹، بابت پرداخت اقساط مالیات بر عملکرد، مالیات بر ارزش افزوده و جرایم مالیاتی، به مدت شش ماه معوق گردد.
- عملیات اجرایی برای تمام مودیان مالیاتی تا پایان سال ۱۳۹۹ متوقف شود.
- مهلت اعتراض به اوراق مالیاتی تا پایان سال ۱۳۹۹ تمدید گردد.

❖ اقداماتی در خصوص حق بیمه تأمین اجتماعی کارفرمایان

- حق بیمه سهم کارفرما (۲۳ درصد)، برای تمامی کسب و کارها تا پایان سال ۱۳۹۹، حداقل به میزان ۵ درصد کاهش یابد.
- لیست‌های بیمه فصل تابستان، پاییز و زمستان ۱۳۹۹ صرفاً با دریافت تعهد پرداخت از کارفرمایان بدون الزام به پرداخت بدهی‌های قبلی و بدون اخذ جریمه دیرکرد، مورد پذیرش قرار گیرد.
- ماده (۸۰) قانون برنامه پنجم توسعه مبنی بر معافیت حق بیمه افزایش نیروی واحدهای تولیدی (اعمال تخفیف پلکانی و یا تأمین بخشی از حق بیمه سهم کارفرمایان کارگاه‌هایی که با تأیید و یا معرفی واحدهای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جهت به کارگیری نیروی کار جدید مبادرت می‌نمایند، به شرط آنکه واحد، تازه تأسیس بوده و یا در سال قبل از آن، کاهش نیروی کار نداشته باشد.) از طریق تأمین اعتبار از سوی دولت محترم احیا گردد.
- ماده (۷۱) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر معافیت از پرداخت سهم حق بیمه کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی که اقدام به جذب نیروی کار جوان به صورت کارورزی بدون قید مقطع تحصیلی کرده‌اند، برای مدت دو سال از تاریخ شروع به کار و از طریق تأمین اعتبار از سوی دولت محترم، اجرا شود.
- کلیه مطالبات قطعی و اجرائیات بدهی‌های کسب و کارها تا پایان سال ۱۳۹۹ معلق گردد و در خصوص تقسیط کلیه پرونده‌های اجرائیات بدهی‌ها به سازمان تأمین اجتماعی تا پایان سال ۱۳۹۹، با کارفرمایان همکاری و مساعدت لازم به عمل آید.
- جرایم تأمین اجتماعی در رابطه با بدهی‌های گذشته طی شش‌ماهه دوم سال ۱۳۹۹ امهال شود و بازپرداخت جرائم مذکور به صورت اقساط مساوی بلندمدت از اردیبهشت ۱۴۰۰ به بعد و بدون اخذ جریمه دیرکرد، تقسیط گردد.

❖ بهبود تأمین مالی و سرمایه در گردش کسب و کارها

- بازپرداخت تسهیلات اخذ شده طی سال ۱۳۹۹ مشمول یک دوره تنفس یک ساله و بدون اخذ جریمه دیرکرد، گردد.

- سازوکار عملیاتی جهت تسهیل دریافت وام از طریق ایجاد کمیته‌ای مشترک با حضور نمایندگان ۳ اتاق (ایران، اصناف و تعاون) و بانک مرکزی برای تعیین مصادیق وثایق (نظیر پروانه کسب معتبر، محل تولید، گواهی فعالیت و صلاحیت و در نظر نگرفتن قانون چک برگشتی و بدهی و...) و میزان تسهیلات اعطایی، طراحی و اجرا گردد.
- امکان پرداخت چک با استفاده از ابزارهای خرید دین، برات کارت، ال سی داخلی و ... برای واحدهای تولیدی کشور که توان پرداخت دیون و بدهی‌های خود را ندارند، فراهم شود.
- بانک‌های عامل برای تخصیص ارز موظف شوند که متناسب با اعتبار واردکنندگان به جای اخذ سپرده، سایر تضامین نظیر وثایق ملکی، چک و سفته را مطالبه کنند.
- بخشی از سپرده‌های واحدهای تولیدی که بابت دریافت تسهیلات از سیستم بانکی بلوکه شده، متناسب با میزان خالص بدهی واحدهای تولیدی به سیستم بانکی و یا در قبال دریافت تضامین غیرنقدی توسط بانک‌های عامل، آزاد شود.
- محرومیت‌ها و ممنوعیت‌های ناظر بر چک‌های برگشتی از ابتدای اسفند ماه ۱۳۹۸ تا اسفند ماه ۱۳۹۹ تعلیق شود (یا حکم تبصره ۱ ذیل ماده ۵ قانون اصلاح قانون صدور چک برای کلیه بنگاه‌های تا ۵۰ نفر کارکن، تسری یابد).

❖ اقداماتی در خصوص کاهش اجاره‌بها و هزینه‌ها و عوارض سربار کسب و کارها

- انواع هزینه‌ها و عوارض مرتبط با قبوض خدماتی، آب، برق، گاز، فاضلاب و پسماند برای کسب و کارهای تولیدی، صنفی و شرکت‌های پیمانکاری در نیمه دوم سال ۱۳۹۹ معوق گردد و بازپرداخت هزینه‌های مذکور از اردیبهشت ۱۴۰۰ به بعد و بدون اخذ جریمه دیرکرد، تقسیط شود.
- حقوق و عوارض گمرکی مواد اولیه وارداتی بخش تولید کشور در سال ۱۳۹۹ بخشوده شود.

❖ حمایت‌های حقوقی و تسهیل قراردادها

- شرایط فورس ماژور از تاریخ اول اسفند ماه ۱۳۹۸ تا اسفند ماه ۱۳۹۹ اعلام شود و به واسطه آن تمامی دستگاه‌های اجرائی به اعمال شرایط فورس ماژور در قراردادهای خود با فعالان اقتصادی ملزم گردند.

- گواهی شرایط فورس ماژور برای شرکت‌هایی که به واسطه شرایط شیوع بیماری، از عمل به تعهدات قراردادهای بین‌المللی خود ناتوان می‌باشند، ارائه شود.
- اتاق ایران در تدوین ضوابط مرتبط با شرایط خاص کرونا، موضوع مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، مشارکت داشته باشد.